

10.11.2021

Aika: 9.11.2021 klo 10.00 – 11.30

Paikka: Microsoft Teams -etäyhteydellä

Käsiteltävä asia:

Veli-Pekka Karttusen vetoomus

Läsnä: Jaakko Hietala puheenjohtaja
Jarno Sulasalmi juristijäsen
Risto Tuori juristijäsen
Anssi Kannas sihteeri

Veli-Pekka Karttusen vetoomus

Veli-Pekka Karttunen on 14.10.2021 jättänyt vetoomuksen Radalle.com Finals Botnariang 18.-19.9.2021 kilpailun tuomariston antamasta päätöksestä.

Vetoomuksen tekijä vaatii, että vetoomusoikeus hylkää tuomariston päätöksen ja kilpailulähdön 2 alkuperäiset tulokset jätetään voimaan sekä vetoomusmaksu palautetaan.

Vetoomuksen perusteet

Kilpailun katsastaja suoritti lähdön 2 jälkeen bensiinin ominaispainomittauksen ja sen todettiin olevan oikea. Näytteitä ei otettu siinä vaiheessa valvonnan alla, vaan tämän jälkeen auto vietiin omalle varikkopaikalle ja jonkun ajan kuluttua bensiinistä haluttiin näytteet analysoitaviksi. Autot ovat korona-aikaan omilla varikkopaikoilla parc fermé ajan. Parc fermé ajat ilmoitettiin whatsapp ryhmässä, johon kaikki eivät kuulu (mukaan lukien minä). Parc fermé aikoja ei ilmoitettu legendsien virallisessa tiedotus-whatsapp ryhmässä. Varmaa ei ole otettiin kukaan näyte parc fermé ajan alaisuudessa.

Ensimmäisellä kerralla näytteet otettiin (3) näytepurkkiin bensiinikanisterista. Katsastusmies toi allekirjoitettavaksi tekniikkaraportin kilpailun johtajalle (liitteenä). Silloin kysyin, olisiko näytteet kuulunut ottaa autosta, koska sitä bensiiniä käytin kisassa? Itse en ollut paikalla, kun uudet näytteet (3kpl) autosta otettiin. Siinä vaiheessa kilpailun maaliintulosta oli kestänyt niin kauan, ettei varmasti oltu enää parc fermé ajan alaisuudessa.

Näyteastioiden eroja ei pysty toteamaan, koska näyteastioissa tulisi olla merkintä mikä näyte on autosta ja mikä kanisterista.

Bensiininäytteitä ei tutkittu, vaan tuomio annettiin pelkän bensiinin sävyeron vuoksi. Minua koskeva hylkäys pelkän bensiinin sävyeron perusteella on aiheeton. Bensiinissä on aina oltava toleranssi, sillä bensiini on vapaasti ostettavissa asemilta. Säännöissä

10.11.2021

määritellyt toleranssit Ron ja Mon arvoille, sekä ominaispainolle ja hapenmäärälle. Säännöllä viitataan bensiinin laatua tai moottorin suorituskykyä parantaviin aineisiin, joita minun bensiini ei sisällä. 20 litran tyhjä Red-50 öljykanisteri tyhjennettiin täysin puhtaaksi ja siihen tankattiin bensiiniä. Astiasta on uuttunut epäpuhtautta, joka on muuttanut bensiinin sävyä. Sääntö on harhaanjohtava, eikä edellytä steriilejä astioita.

Tuomariston päätös hylätä on perusteeton, koska bensiiniä ei ole tutkittu. Analyysia varten otetut näytteet olisi kuulunut ottaa autosta otetun ominaispainotestin yhteydessä, jossa sävyero havaittiin. Näytteiden oton yhteydessä tapahtuneiden epämääräisten tapahtumien vuoksi näytteet pitää kyseenalaistaa. Näytteet tutkimalla olisi selvinnyt, ettei bensiini sisällä mitään lisäaineita esim. tehoa lisääviä lisäaineita tai 2t-öljyä. Minut hylättiin epäolennaisen bensiinin sävyeron perusteella.

Vetoomusoikeuden suullinen käsittely:

Vetoomuksen suullisessa käsittelyssä kuultiin vetoomuksen tekijää Veli-Pekka Karttusta, tuomariston edustajaa Mika Virtasta, katsastuspäällikkö Marko Paanasta sekä kilpailunjohtaja Teppo Laukkasta.

Vetoomuksen tekijän nimeämänä todistajana kuultiin Jyrki Mannista.

Vetoomuksen suullisen käsittelyn aluksi vetoomuksen tekijä toisti vetoomuksen keskeiset perusteet.

Vetoomuksen tekijä kertoi, että bensiini oli hankittu Ahveniston 4.9.2021 kilpailuun, joten se on ollut jo vanhaa Botniaringin kilpailussa. Näytteet ovat myös seisseet näytepurkeissa yli kuukauden.

Marko Paananen kertoi, että näytteen oton yhteydessä todettiin katsastajan ja vetoomuksen tekijän kanssa, että polttoaine on väriltään punaista. Paananen oli sanonut "tästä on pakko ottaa näytteet, voit mennä pilttuuseen odottamaan". Autossa ei montaa desiä ole kisan jälkeen, jonka vuoksi Paananen kysyi mitä polttoainetta on käytetty. Vetoomuksen tekijä oli hänelle vastannut, ettei ole muuta kuin kanisterissa olevaa, jota on kilpailussakin käytetty.

Teppo Laukkanen kertoi toimineensa tilanteessa Paanasen raporttien varassa, eikä hänellä ole ollut mitään syytä epäillä asiaa. Konsultoin päätöstä tehdessäni mm. muita tuntemiani kilpailunjohtajia ja päädyin lopputulokseen, että polttoaineen värieron perusteella kilpailija tulee hylätä.

Mika Virtanen kertoi, että Paananen esitteli tuomaristolle asian ja että näytteet toimitetaan myös AKK:lle tutkittavaksi. Tuomaristo päätti olla hyväksymättä vetoomuksen tekijän vastalauseita, koska oletettiin, että näytteet tutkitaan, mikäli asiassa tehdään vetoamus.

Vetoomuksen tekijä vastasi kysyttäessä, että tiimillä on paljon kanistereita käytössä bensiinin säilytykseen. Jouduttiin ottamaan lisää pari kanisteria, koska Ahvenistolta

10.11.2021

jäi bensiiniä yli. Kanisterit tyhjennetään ja sitten niihin laitetaan bensiiniä. Osassa kanistereista voi olla myös edellisistä kisoista jäänyttä bensiiniä. Samoja kanistereita on käytetty aikaisemminkin.

Laukkanen on ollut kartingissa mukana polttoaineen näytteenotossa. Ensimmäisenä tutkitaan väri ja valonläpäisevyys. Esim. karting-autoissa 2-tahtiöljyt ovat eri värisiä, jonka vuoksi sävy tutkitaan silmämääräisesti. En usko, että huoltoaseman pumpusta saisi tämän sävyistä bensiiniä.

Jyrki Manninen toimi kilpailussa vetoomuksen tekijän huoltomiehenä. Manninen kertoi, että bensiinit on ostettu alun perin Ahveniston kilpailuun. Kanisterit ovat peräisin Mannisen työhön liittyvistä toiminnoista (mm. autokorjaamo). Kyseinen kanisteri on ollut entinen öljykanisteri ja puhdistettu valuttamalla se tyhjäksi. Kyseinen kanisteri on kenties tänä kesänä otettu käyttöön. Vetoomuksen tekijän auton moottori vaatii öljyksi Mobilin Delvac öljyä, joten tätä Red 50 öljyä ei ole käytetty moottorissa. Mannisen mukaan parc fermé -aikojen tiedotus ei ollut Botnaringillä toimiva ratkaisu. Tiimillä ei ole ollut tarkkaa tietoa, milloin aika alkaa ja päättyy.

Vetoomuksen tekijä kertoi Paanasen kysyessä, että hänellä ei ollut tietoa paljonko autossa oli kisan jälkeen bensiiniä. Vetoomuksen tekijän mukaan auto tankataan aina täyteen ennen kilpailulähtöä.

Manninen ei ole varma otettiinko näyte siitä kanisterista, mistä auto oli tankattu. Epäselväksi jäi myös, otettiinko jälkimmäiset näytteet parc fermé -ajan sisällä. Vetoomuksen tekijän autosta otettiin jälkimmäinen näyte ja tällöin auton tankissa oli riittävästi polttoainetta.

Manninen kertoi, että kanisteri, josta näytteet on otettu, on tilavuudeltaan 20 litraa . Paananen kertoi, että kanisterissa on ollut n. 3–4 litraa bensiiniä näytteitä otettaessa.

Manninen kertoi, että kun kanisteri otettiin käyttöön bensiinin säilytykseen, niin todennäköisesti kanisteri on täytetty täyteen ja sitten tankattu vetoomuksen tekijän autoon. Kanistereita on useita, joista on tankattu vetoomuksen tekijän autoa. Kymmenkunta kanisteria keskimäärin kilpailussa. Tiimi ei ole pitänyt kirjanpitoa, mistä kanisterista mitään autoa on kisan aikana tankattu.

Vetoomuksen tekijä kertoi, että bensiiniä on ostettu ABC Pieksämäki ja Neste Vihantasalmi asemilta Ahveniston kilpailuun mentäessä.

Mannisen mukaan kanisterit ovat jatkuvassa käytössä eri tarpeisiin ja huuhtoutuvat siinä puhtaaksi.

Paananen kertoi, että parc fermé -aika on ollut päätynyt toisten autosta otettujen näytteiden ottamisen aikaan. Paanasen mielestä autoon on täytynyt lisätä polttoainetta ennen toista näytteenottoa.

10.11.2021

Vetoomuksen tekijä kertoi, että siinä tankattiin muita autoja ja Manninen tai Eku kysyi, että "tankataanko sinunkin auto". Annoin luvan tankata, mutta en muista tankattiinko ennen näytteenottoa. Mannisen mukaan auto tankattiin joka tapauksessa kyseisestä kanisterista tässä kohtaa.

Paanasen mukaan ominaispaino on mitattu heti kilpailun jälkeen varikkoalueella autosta otetusta polttoaineesta ja verrattu verrokkibensaaseen. Tällöin on havaittu väriero. Sen jälkeen on menty pilttuuseen ja näytepurkit on otettu parc ferméssä kanisterista.

Käsittelyn lopuksi käytiin läpi vetoomuksen asiakirja-aineisto ja loppupuheenvuorot.

Kirjallinen päätösaineisto:

- Vetoamus liitteineen, 14.10.2021
- Autourheilun sääntökirja 2021
- Kilpailun tuomariston vastine, 2.11.2021
- Kilpailun katsastuspäällikön vastine, 30.10.2021
- Kilpailunjohtajan vastine, 5.11.2021
- Polttoainenäytteiden IR analyysin raportti, 8.11.2021
- Sähköpostinvaihto Puro & Palmi, 9.11.2021

Vetoomusoikeuden päätös:

1. Toimivalta

AKK Motorsportin sääntökirjan kohdan 100 mukaan AKK:n vetoomusoikeudella on ylin kansallinen tuomiovalta ratkaista kaikkien sen myöntämien lisenssien haltijoiden Suomessa kalenterikilpailuihin liittyvät kiistat. Vetoomusoikeudella on toimivalta ratkaista asia.

2. Ratkaisun perustelut

Vetoomuksen tekijä on vedonnut siihen, että heille oli epäselvää, oliko parc fermé -aika päättynyt, kun näytteet autosta otettiin. Katsastuspäällikkö Paanasen, todistaja Mannisen sekä vetoomuksen tekijän antamien selvitysten perusteella ensimmäinen näyte otettiin auton tankista heti kilpailulähdön jälkeen varikkoalueella, josta tutkittiin polttoaineen ominaispaino. Tässä näytteessä havaittiin polttoaineen punainen väri, jonka vuoksi päätettiin ottaa polttoainenäytteet tarkempaa analysointia varten. Nämä näytteet otettiin vetoomuksen tekijän osoittamasta kanisterista. Lisäksi otettiin vielä vetoomuksen tekijän pyynnöstä näytteet auton polttoainetankista. Nämä polttoainenäytteet toimitettiin vetoomuksen käsittelyä varten Lappeenrannan teknillisen yliopiston tutkittaviksi, jossa näytteet analysoitiin infrapunaspektrometrillä (ATR-FTIR).

Vetoomusoikeuden suullisessa käsittelyssä katsastuspäällikkö Paanasen mukaan autosta kilpailun jälkeen otettu näyte sekä kanisterista otettu näyte olivat punertavia. Vetoomuksen tekijä ja Manninen ovat kertoneet, että autoon oli tankattu polttoaine

10.11.2021

siitä kanisterista, josta näytteet otettiin. Tämän perusteella voidaan päätellä kaikkien näytteiden olleen samaa polttoainelaatua. Asiassa ei ole edes väitetty, että autoon tai kanisteriin olisi lisätty polttoainetta muualta. Edellä mainitun perusteella asiassa ei ole merkitystä sillä, ovatko myöhemmin otetut näytteet otettu parc fermé -ajan päättymisen jälkeen.

Lappeenrannan yliopistossa on tutkittu kanisterista otetut polttoainenäytteet (Legends 1 ja 2), autosta otetut näytteet (Botniaring 1 ja 2) sekä vertailunäytteinä Kotkasta huoltoasemalta ABC Amiraali 4.11.2021 ostetut kaksi näytettä 98 E5 bensiniä (Ref 1 ja 2). Liisa Puron 8.11.2021 antaman analyysiraportin mukaan merkittävin ero näytteiden välillä on aaltolukualueella 1700-1800 cm⁻¹. Tällä alueella on karbonyyliryhmän (-C=O) piikki. Legends 1 ja Legends 2 -näytteissä on karbonyyliryhmän piikki isompi kuin referenssinäytteissä. Piikit ovat raportin kuvassa 3 täysin päällekkäin. Myös Botniaring 1 näytteessä tämä piikki on isompi kuin referenssinäytteissä. Analyysiraportin mukaan piikki voi tulla esim. polttoaineessa olevien yhdisteiden hapettumisesta polttoaineessa. Tällöin myös polttoaineen väri voi muuttua. Hapettuminen on hitaampaa 98-oktaanisella polttoaineella. Analyysiraportin mukaan mikäli Legends 1 ja 2-näytteitä on säilytetty yli kuukauden, ne ovat voineet hapettua ja tällöin väri voi olla muuttunut. Mikäli polttoaineet ovat tuoreita, karbonyylipiikki voi tulla muusta lähteestä esim. jostain öljystä.

Legends tekniikkasääntöjen 2021 kohdan 5.1. mukaan polttoaineeseen ei saa lisätä mitään lisäaineita esim. tehoa lisääviä lisäaineita tai 2 t-öljyä. Lappeenrannan yliopiston analyysiraportin yhteenvedon mukaan analysoiduissa näytteissä Botniaring 1, Legends 1 ja Legends 2 on merkittävä ero aaltolukualueella 1700-1800 cm⁻¹. Ero voi johtua polttoaineiden hapettumisesta tai polttoaineessa olevasta muusta yhdisteestä esim. polttoaineessa olevasta öljystä. Lausunnon perusteella asiassa jää näyttämättä, että vetoomuksen tekijän auton polttoaineeseen olisi lisätty säännöissä kiellettyä lisäainetta tai 2 t-öljyä. Vetoomusoikeus katsoo, että Lappeenrannan yliopiston analyysiraportin perusteella on mahdollista, että ero johtuu polttoaineessa sen säilytyksen aikana tapahtuneesta hapettumisesta, mitä tukee myös vetoomuksen tekijän ja Jyrki Mannisen kertomus siitä, että kyse on polttoaineesta, joka on hankittu alun perin Ahveniston kilpailuun syyskuussa.

Päätös

Vetoomus hyväksytään. Kilpailutulokset ja sarjapisteet on muutettava vastaavasti. Vetoomusmaksu palautetaan. Päätös oli yksimielinen.

Vakuudeksi,

Jaakko Hietala
puheenjohtaja

Anssi Kannas
sihteeri